

— Петре, разпитай довечера стари хора въ селото, нѣма ли въ тоя районъ тукъ нѣкои забравени названия като „Рупа“ или „Рупитѣ“, а още и „Градище“.

„Рупа“ у балканскитѣ славяни означава руднична галерия: така е въ Родопитѣ, въ Македония, Чипровско и въ Сърбия. А „Градище“ е обикновено строежъ на непрестѣпно мѣсто до рудница. Въ разбойническитѣ срѣдни вѣкове феодалътъ — владетель на „Маданъ“ е трупалъ произведенитѣ кюлчета въ непристѣпното „Градище“ и после на „товари“ е пренасялъ тѣзи кюлчета съ голѣма стража въ града. По-рѣдко е да се наричатъ „Градище“ и стратагичнитѣ (военни) укрепления; обикновено тѣ се назоваватъ „кале“ или „твърдката“.

VIII

Кристаленъ день. Лежа въ люлката си и пакъ се усмихвамъ на засмѣнитѣ далечини. А болно ми е: — какъ е обезвѣренъ тоя беденъ народъ! Не помни нищо отъ миналото! Отзаранъ изъ градинитѣ на дѣдо Гмитъръ Брашнаря (хазяинътъ ми) попаднахъ на единъ кжсъ червенъ пѣсѣчникъ, тежъкъ като желѣзо. Лупата откри по него златни точки. Не сж пиритъ, нито халкопиритъ. Възможно е да сж злато. Но не довѣрявамъ на считѣ си, — тѣ сж вече погаснали. И викамъ на помощъ младитѣ учители. А нали познавамъ песимизма на българина въобще, та имъ казвамъ: